

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 21. svečana 1879.

List 8.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov keršnanstva. II.

3. Zveličana Armela.

Pregovor uči, da ni vse zlato, kar se sveti. To je res, a ravno tako je tudi res, da kar je pa pravo zlato, se zmiraj sveti, kjerkoli ga zagledaš. Blišči se v cerkvi na sv. posodici, v kateri biva Kralj vsih kraljev, sveti se na svetlih kronah cesarskih in na raznih lep-tijah bogatih velikašev; ali ravno tako svitlobo ima zlato, če se kje v priprosti hiši nahaja, celo v prahu in blatu se zaleskeče.

Taki, kakor pravo zlato, se mi zdijo vsi v resnici bogoljubni otroci. Neprecenljivo drag kinč so v pre-možnih hišah, kakor v revnih kočah. Premožni starši so lahko hvaležni Bogu za vse, kar imajo; a nad vse veliko veselje jim je, ako imajo blage otroke, katerim se bere cveteče zdravje na rudečih licih in v bistrih očeh rajski mir nedolžne dušice ter v vsem obnašanji neka ljubeznjivost, ki jo more dati le prava bogoljub-nost. Ali poglej tudi v revni kmetiški hiši in uborni koči pridnega otroka, ko je n. pr. ravno iz slamnate posteljice izpod zakerpane odeje izlezel, se v hladni stu-denčnici umil, in potem pokleknil v kotec, ki ga ime-nuje „svoj“ kotec, da s sklenjenimi rokami prav pobožno opravi zjutranjo molitev itd.; sodba tvoja ne bo dru-gačna, rekel boš: „tudi to je zlato!“

Enak dragocen zaklad priproste bogoljubnosti kme-tiških otrok je bila pobožna Armela. Med šestero otroci je bila najstarejša, pa tudi naj bolj ubogljiva. Zato so jo starši zelo ljubili, posebno mati. Vse so se prizadjali, da bi jo lepo odredili. Že na maternem naročji se je naučila Boga ljubiti in častiti. Čeravno so bili sami le priprosta kmetica, znali so ji vendar tako lepo pripo-vedovati mogočnost in dobrotljivost ljubega Boga, da je bila Armelica že v nežni mladosti vsa goreča za svete reči. Povem naj le en sam tak pogovor.

Neki večer rekó mati Armeli: „Kaj ne, hčerka moja, da me imaš rada?“

Armela: „Zelo rada, prav iz serca rada.“

Mati: „Zakaj me imaš tako zelo rada?“

Armela: „Ker ste moja mama in me tudi vi radi imate.“

Mati: „Na čem spoznaš, da te imam rada?“

Armela: „Na tem, da tako zelo skerbite za-me. Vi me oblačite in mi dajate kruha ter vsega, kar pre-morete. Molite z menoj in varujete, da se ne pohujšam.

Vsak dan mi storite toliko dobrega, in nihče na svetu ne skerbi tako za-me, kakor vi in oče.“

Mati: „Ti tedaj zato ljubiš naju, ker ti storiva to-liko dobrega?“

Armela: „Zato že, pa tudi zato, ker ste sami tako dobri; ljubila vas bom, če mi tudi ne boste mogli več dajati jedi in obleke.“

Mati: „Bog ti blagoslovi tvojo dobro voljo! Pa dete moje, od kod to, da te z očetom tako zelo ljubiva, da se nikdar ne naveličava ti dobrot deliti, čeravno nama ne moreš ničesar poverniti?“

Armela: „Tega ne vém.“

Mati: „Ti bom jaz povedala. Glej, to pride od ljubega Boga. Bog je nama v serce zapisal, da te mu-rava ljubiti, posebno dokler si sama ne moreš poma-gati. Tako je Bog zapovedal vsem staršem, naj ljubez-njivo skerbijo za svoje otroke. Le Bogu se imaš tudi ti zahvaliti, da imava toliko ljubezen za te. Glej, On je skerbel, da si dobila take starše, ki so pripravljene vse storiti za-te. On ima tedaj še veliko večo ljubezen, kakor midva.“

Armela: „O, kako dober je ljubi Bog!“

Mati: „Res je. In kaj si Mu dolžna zato, če te nezmerno bolj ljubi, kakor te moreva midva?“

Armela: „Dolžna sem še bolj ga ljubiti, kakor očeta in mater.“

Mati: „Tako stori, dete moje, in kar precej moli za menoj to-le molitvico: Ljubi Bog! Tebi se imam za-hvaliti za naj ljubše, kar imam na zemlji, za svoje dobre starše. Ti si jim v serce dal toliko ljubezen do mene. Zahvalim se ti iz celega serca zato in obljubim, da te hočem za toliko ljubezen tudi jaz ljubiti.“

Armela: „Kaj ne, sosedov otrok je pač zelo ne-srečen, ker nima več mater.“

Mati: „Tako nesrečna bi lahko bila tudi ti, ali znabiti utegneš kmali biti; jaz bi ti bila že zdavno lahko umerla, in mogoče, da me v malo tednih ne bo več.“

Armela: „O ljuba mati, kdo bi pa potlej za-me skerbel?“

Mati: „Bog bo za-te potlej skerbel, kakor je že préd skerbel pred tvojim rojstvom, da ti je dal dobre starše. On ti bo lahko nadomestoval mene in očeta, kadar naju več ne bo. Njegova ljubezen preseže vsako človeško ljubezen v nekončni meri; On ne umerje, tudi ne more ubožati. Zato si dolžna, ljuba hčerka, bolj ga ljubiti, kakor vse ljudi, bolj kakor vse stvari na svetu. Ali boš?“

Armela: „Bom, ljuba mama; Boga hočem ljubiti

čez vse; kajti tudi On ljubi mene ubozega otroka brez mere in konca.“

Po tacih in enacih pogovorih skerbne pobožne matere se je naučila ubogljiva Armelica Boga ljubiti, pogostoma nanj misliti, in veliko moliti. Že celó zgodaj je bila nekako zamišljena in rada v samoti. Zato jo je zeló veselilo, da so jo mati odločili za pastaričico, ko je bila še prav majhna deklica. O koliko je vendar to izvoljeno ljubeznjivo dete lepih pobožnih misli imelo, koliko priserčnih molitvic zmolilo, ko so se ovčice mirno okrog pasle po samotnih pašnikih!

(Konec sledí.)

Tri podobe.

II. Kolera.

Dan za dnevom hitro teče, naglo se zgublja v večnost, kmalo se dnevi narasejo v mesce, v leta. In tako je zatonilo v minulost že deset lét od dogodb, povedanih v zadnji sliki do onih, ktere zdaj narisane pogledjmo.

Prišlo je leto 1866 — nesrečno za Avstrijo; zgubila je veliko bitko zoper Pruse, veliko sinov njenih so usmertile pruske krogle na bojišču. A tega še ni bilo zadosti, še se je premalo solz pretočilo, še je nesreča premalo družin zadela: kolera je jela razsajati med avstrijskimi redovi, jim je sekala nove rane.

Naša družina je v tem času dobro napredovala v Božjem strahu; mati je voljno prenašala svojo nadlogo, oče je pridno delal, Janez pa je bil v Ljubljani med najboljšimi učenci. Dovernil je ravno sedmo latinako šolo. On je bil up, veselje, kinč vsej družini. Zanj bi bil oče daroval poslednje svoje soldke, zanj bi bila mati rada vse noči prečula, brat in sestra bi si bila zaradi njega rada pritergala pri jedi in obleki, le da bi njemu ničesa ne manjkalo. Kadar oče zvečer prevelicega truda ni mogel zaspati, ali je po noči bežal spanec od njegovih oči, mislil je le nauj, kot na posebno tolažbo svojo in svoje družine, s strahom ga je napolnjevala misel: kaj ko bi jo spregel in ne hotel biti duhoven? „To bi bila moja smert“, je djal. In koliko je mati zanj k Bogu molila! O nedeljah je po prvi maši vselej še dolgo v cerkvi klečala in posebno Janeza Bogu priporočevala.

Janez je bil pa tudi take ljubezni in skerbi vreden. Natančno je spolnoval svoje dolžnosti kot učenec in kot kristjan. Bukve so mu bile naj ljubši tovarštvo, za šumeče družbe ni maral. Posebno zdaj se je jel ozirati v prihodnost — še leto in dan in treba se bo odločiti in izvoliti si ali stan duhovski, ali kacega družega. Gledal je na eni strani duhovna: kako mora pretergati vezí s svetom, odvreči od sebe tako rekoč človeka in obleči angelja, da prav spolnuje svetosti in opravila tega stanú; spoznal je njegove velike dolžnosti in zraven človeško slabost. Na drugi strani ga je pa tudi mikala svetna čast in slava, družinska sreča, vabile so ga svetne učnosti in modrosti, kterih naj bi si pridobival in z njimi dosegel slavno ime. Zraven, misli, bi se dolžnosti laglje spolnjevale; tudi ga moti lažnjiva misel, da človeške slabosti svetnemu človeku se ne štejejo tolikanj v zlo. Take in enake misli so se mu zmiraj bolj podile po glavi, iskal je samoto in premišljeval prav resno, kaj bi počel, kaj bi si izvolil.

V tem so počitnice že skoro minule. Kolera se je hitro širila po našem cesarstvu, vgnjezdila se je tudi v Ljubljani; — zato se je začetek šol odložil do vseh svetnikov, ker sploh se je upalo, da do tačas bo kužljivost že ponehala. Naš Janez je toraj ostal še doma.

Vročega dne je konec mesca kimovca. Vse je nekako čudno tiho. Tiboto preseka kmalo popoldne glas

mertvaškega zvona, malo pozneje zazvoní v drugo, proti večeru v tretje. Ljudje se spogledujejo, obledujejo: kolera, kolera je pri nas — to prepričanje se bere vsacemu z obraza, a nobeden si ne upa izreči. Le šepetajo najprej, potem vedno glasneje prihaja iz prestrašenih serc zaduhel glas, kakor bi prišel iz groba: Kuga, kolera! Delavcem na polju upadajo roke, zgublja se jim moč, delo kar ne gre izpod rok. Pa kdaj se je tudi čula v tej vasi tako strašna novica, kakor danes: Dva krepka gospodarja in ena gospodinja so bili zjutraj zdravi, zdaj so mrtvi; trije v enem dnevu, to je grozno! Kaj, če zadene mene v tem hipu, ali po noči? o Bog!... oči so se obračale proti nebu, serce pa je zdihovalo: Gospod, milost, prizanesi!

Naši družini je dergetalo serce, kakor drugim vaščanom — bali so se drug za družega. V Janezovem dnevniku je napisan sledeči popis: „Tuge polni dnevi — glej rakev za rakvo spremljajo tibi pogrebci na Božjo njivo, — glave se pobešajo, glasen jok, obupljivi klici se razlegajo po vasi. Tu sledí pogrebem žena z otroci — reveži; uzela, ali bolj prav, s silo jim je odtergala neusmiljena smert očeta! Oh nedolžne cvetke, tako zgodaj brije ledena sapa vam v cveteča ličica... uboga žena, bore oče, sinček, sin, mati... Dolgi dnevi! zakaj teče tako počasi ura za uro, da moramo prav do dna izpijati vso grenkost, ktero nam vsaka prinaša! Pa kaj? hitro ne morejo minuti, ker ga ni veselja. Kje je veselo prepevanje, ki je sicer vrelo iz ust domu hitečih delavcev? Kje se sliši kak vesel pogovor, serce vsako je zaperto radosti, odperto pa strahu in negotovosti... Nikjer ni ošabno nagizdanih deklét, ne po noči razgrajajočih fantov; le černa obleka, obleka žalosti in kesanja se nosi; vse moli, pokori se in oblega oltarje, sedeže milosti Božje. Tergajo se grešne zveze, opušajo se sovraštva, vse je strašno resno, in kaj bi ne? vsacemu sijá pred nogami odperti grob. Kaj pomaga zoper to svetna čast, slava, premoženje in mogočnost? Kaj vsa veda in modrost? O smerti je to vse nečimerno! Le eno je potrebno: dobra vest!“

Kolera je neusmiljeno mahala po najdražjih glavah — 24 jih je zmanjkalo v treh tednih, skoro vsaki dan se je čul žalostni „Miserere“ pokopavajočega duhovna. Ravno danes so zagrebli visocga Legana. V svojem zdravju ni maral ne za duhovna, ne za cerkev, ne za Boga; ni mu bil mar ne post, ne praznik, ni se zmenil ne za Božje, ne za cerkvene zapovedi; posmehoval se je kmetom, da verujejo duhovnom, ki jih je z gerdimi imeni pital, in da hodijo v cerkev. Toda, ko je pričela smert svojo žetev, zginila mu je ošabnost, lasje so se mu ježili, vest se je močno oglasila in mu spričevala, da se je poprej sam sebi lagal. In ko ga je kolera poprijela, začel je rjuti v obupnosti svoji: Pogubljen sem, pogubljen na vekomaj. Gospod fajmošter, to slišati, so šli urno k njemu, opravila sta spoved, in umirjen je sklenil, — poprej še pa pričal vsem svojim znancem, rekoč: „V življenja šumu človek utegne pozabiti Boga, posvetnost prepiti vest; toda ko pride smert, razkadé se vsi prešnji ugovori, kakor dim. O škoda, nezmerna škoda za čas, ko sem grehu služil!“

Na dan njegovega pokopa se je naša družina mirno spat ulegla. Kar začne o polnoči mati ječati, da jo kolje po čevih, da jo vije kerč, tudi grozno iz sebe metati je že pričela: znamenja hude kolere so bile tu. Lazar skoči berž kviško, ne vé, kaj bi počel, česa se poprijel... „Po gospoda!“ zdihne mati. Oče šine urno k Janezu, zbudi ga, češ, naj gre po gospoda, ker materi prihaja slabo. Glas se mu je tresel. Janez si mane oči, ne vé, se mu li sanja, ali je zbudjen, sliši li prav, ali ne; — ali urno se zdrami, mraz ga prešine, ves strepetá, zobje mu zaklopočejo, vsa kri mu zastaja, ko se

zavé, kaj pomenjajo očetove besede, namreč: materino smert. Ne utegne razmišljavati, očetov „hitro, hitro“ ga verže iz postelje, kar more hiti po gospoda. Sam ne vé, kako je premeril pot med duhovnico sem in tje, — ves upehan, dergetajoč straha stoji pri materini postelji — zasopen komaj diha... ni ga iz serca žalostnega glasa, ni je iz oči grenke solze... le notri razsajajo silni viharji. Ne opazi, da je le na pol oblečen, da mu keravi bosa noga, ktero si je obtolkel na cesti, — v hitrici se je le na pol bil napravil, ker se je bil tolikanj preplašil.

Gospod duhovni previdi mater s svetimi zakramenti in naroča, kako naj ravnajo domači z njo, da jo rešijo, ako bi bilo še mogoče; Janezu izroči prvo skerb. Koliko je Janez terpel, to kaže njegov zapisnik istega časa:

„V vednem strahu in trepetu smo preživeli tri tedne še dosti srečno, ker smert nam še ni skalila domačega miru. Nadjali smo se, da nas je že zgrešila in nam bo prizanesla. Toda čakala je le, in potuhnjeno opazovala, kako bi nas najhuje zadeti mogla. Da se Bogu usmili; hudo je zadela. Mater, ljubljeno mater je zgrabila in jih vergla na smertno posteljo. Strašen pogled! Viditi očeta, brata, sestro vse poterte stati okrog bolnice, in milo plakati, slišati bolesten klic materin na pomaganje, gledati jo terpečo v neizrečenih mukah; da bi mogel jaz za njo terpeti, o koj, koj bi prevzel vse bolečine; a ni mogoče... poka mi serce... Vse občutke popisati je nezmožno moje pero, preslaba moja beseda, pozná jih le oni, ki jih je skusil sam.“

Vedno je bil pri materi, dajal jim je zdravila, ter pazil, da bi se kaj ne odgernili in se prehladili, ker to bi bila gotova smert. Mati so pod odejo neizrečeno vročino terpeli, le na hlad, le na hlad so silili; on pa tega ni smel dovoliti, — oh, kako mu je bilo hudo, kako so mu serce presuncvale materne besede: „Ti boš mene zadušil, umoril, zakaj tako odejo na me siliš, zakaj ne odpreš okna, da se ohladim?“ Vse bi bil raje terpel, kakor pa slišal take besede...

Po žalosti zasije nekoliko veselja; kolera pri materi odjenjuje. Posrečilo se je po velikem trudu, odgnati sovražnico, in že so se razvedrovali tužni obrazi. Toda strela z jasnega bi jih ne bila bolj preplašila, kakor nova bolezen nad mater, nastopila je vročina: lica upadajo, oči se vdirajo, pamet se meša... O ti goljufna sreča! Pa kaj? Neskončna previdnost Božja gospoduje, pred njo poklekimo in molimo jo v njenih skrivnostnih sklepih: Češen bodi Bog, kadar nas božš; hvaljen bodi, kadar nas tepeš! Tvoji hlapci smo, naredi z nami, kar ti je ljubo! Tako je molila družina in se pripravila na vse.

Danes je 17. vinotoka popoldne. Janez je sam pri materi, — nekoliko so se sbrichtali, kalne, temne oči imajo, komaj so ravnokar obervi vzdignili in oči v svojega varha obrnili.

„Ali si ti, Janez?“ rečejo tihotno.

„Sem, sem, mati, ljuba mati, kaj bi pa radi?“ in nagne se k materi, vročina puhti iz njih in kakor ogenj vroča roka je prijala roko Janezovo.

„Umerla bom“, govori mati z nekako čudno ginjačkim glasom, „pa še — nekaj mi je na sercu“.

„Kaj pa, vse vam bom spolnil“, odgovori Janez ognjeno, vsa kri mu je šinila v glavo in serce mu blje, da bi mu skoro persi razgnalo — oh zaslišal bo željo, poslednjo željo umirajoče, priserčno ljubljene matere!

„Rada bi te bila vidila stati pred oltarjem, to so bile moje najbolj goreče želje... pa Bog hoče drugač, zgodi naj se Njegova volja. Janez! (in mati se skloni po koncu) koliko laglje bom umerla, ako mi obljubiš, da boš sam za me opravil sveto mašo?“

Čudno je mati povdarila in izgovorila te besede, a še bolj čudno so zadonele Janezu na uho, kakor glas iz groba, glas iz unega sveta.

„Mati!“ — zakliče sin — „mati!“... nekoliko omolkne, ne more mu beseda iz gerla, zapirajo mu jo prevelike britkosti, serce mu zatrepeta, uderejo se mu solze po licih, ko izusti slovesno besedo: „Obljubim!“

Mati omahne nazaj na blazino, Janez na stol. Mati ima oči zaperte, a nekak blag mir se ji razliva po obrazu, veselje zasije okrog ust, mirno sôpe, kakor bi ne čutila nobenih bolečin. Z mehkim, ljubeznjivim, hvaležnim glasom spregovori čez nekoliko časa:

„Vedela sem, da se smem zanesti na te, zdaj pa, o Gospod, vzemi k sebi mojo dušo! veliko laglje umerjem — Bog naj te za to obljubo blagoslavlja; jaz pa bom vedno prosila za te“, sklence roke in ustne se pregibujejo... Kaj je čutil Janez, tega popisati pač ne morem...“

Nastopi jutro 18. vinotoka. Lazarjeva Mina umira, pri postelji kleči oče z otroci in nekaj sosednj... , tihi jok je v izbi... Janez se je premagal, vzjel je knjigo v roke in zdaj moli na glas molitve za umirajoče. Bolni je oterpnil jezik, ustne zavanele, sapa pohaja, žila bije vedno slabeje, duša se ločuje od telesa...

Mati je umerla — naša družina ne plaka divje, pač pa jo navdaja priserčna žalost. „Za nas je matere škoda, za nas — pravi Janez — a zanje je bolje, da so se preselili v deželo, kjer ni bolečin, saj so revica tukaj preveč terpeli.“

Na mertvaški oder je ne smejo položiti, koj proti večeru jo nesejo v mertvašnico, da jo 20. vinoka zagernejo v zemljo.

Pri Lazarju je prestalo vse delo; če pozneje se ga ne morejo nič kaj poprijeti — tako je vse prazno, pusto, suho: duše manjka, matere ni.

Prišel je dan vseh svetnikov in dan vernih duš. Še je zjutraj zgodaj, zvezdice migljajo na nebu in zró tako ljubo na zemljo, kakor bi bila tukaj hiša veselja, ne pa solzna dolina. Na pokopališču stoji zamaknjena precej visoka oseba pred novim grobom — na grob se vpirajo solzne oči izpod širocega, odkritega čela, uživane dolge britkosti se berejo na mladem obrazu; ustne se gibljejo in čujejo se na pol glasne besede:

„Tu toraj počiva trohni, mati meni predraga: roke, ki so mene objemale; glava, ki je na me vedno mislila, serce, ki je zame bilo... O mati, da ste morali umreti! Da ste morali iti od nas...; pa saj niste daleč od mene, saj gledate iz nebeških visočin name, svojega siva. Tu stoječ na vašem grobu še bolj spoznam nečimernost in minljivost vsega svetnega. Kaj bi mi pomagala tudi cesarska krona, kaj zakladi vsega sveta, kaj učenost vseh modrijanov, ako pa bi ne bil veren, in ne živel po veri? Kratko življenje: 20, 30, 50, 70 lét, kaj je to proti večnosti? Še toliko ne, kolikor kapljica v sredi velicega morja! Kaj je tedaj vsa zemška slava, pa potem večna sramota, kaj vsa zemška sreča, potem pa večna nesreča? Nič, nič, vse je puhlo! O ko bi bil o tem vesoljni svet prepričan, prepričan vsaj ti, slovenski rod!... Res, mati, zdaj veste, da sklepa, mašnik biti, nisem storil še le pri vaši smertni postelji, da je bila to od mladih nóg moja želja in volja, ktero pa je vaša smert v meni dozorila. O mati! obljubo, vam storjeno, ponovim in poterdim še enkrat: duhoven hočem biti, Slovincem sveto vero oznanjevati, braniti jih ptujih in domačih sovražnikov...; in tebi svet, napovém vojako, vojako na življenje in smert!“ — Zdaj poklekne na grob, moli tiho, moli goreče... Poslednjič vstane, poslovi se s mertvimi, vošivái jim večni mir, svitlobo večne luči, in obrača proti Ljubljani svoje korake — naš Janez. (Konec nasl.)

Gospodom lučnjakom.

(Dalje.)

Pa vam lučnjakom se kerianstvo zdi le kakor sanje, basen, izmišljenje, — in Vi ste tako slabi in nesmožni, da se ne morete prepričati resnice?

Če je taka, Vam še ponujam ves svoj zaklad gole resnice; ponujam Vam vse prepričavne vzroke, ki so hranjeni v tem zakladu. Sprejmite ga v milosti, z ravno tako dobrim srcem, kakor je dobro serce, s katerim naj so Vam odsihmal darovane moje dvanajstere bukve.

(Kdo dela to ponudbo? Kaj je ta ponudba? Kdo iše dvomljivce prepričati in za vero pridobiti? Ta mož je „Sigmund von Storchenau“ doktor teologije in filozofije, bivši načelnik na dunajskem vseučilišu. Ta učeni in bistroumni mož je l. 1807 na svitlo dal prelepo in slavno delo v 12 bukvah: „Die Philosophie der Religion“; v tem obširnem delu silo mično in prijetno pojasnuje vse verske dvome, ki so bili že takrat po večem tisti, kakor so sedaj. Obravnave niso predolge, pa v osoljeni in prijetni obliki, čverste in prepričavne; tukajšna obravnava „do lučnjakov“ je naj poslednjiši v 12 bukvah, in s njo Storchenau vabi verske dvomljivce, da naj beró njegove bukve, in prepričali se bodo resnice. On pravi v vvodu, da se po krivici filozofiji pripisuje prekuc vere. Zakaž le napihnjeni ljudje, ki si po svojem kusu skujejo lažnjivo filozofijo, si iz nje izpeljujejo „svojo vero“, namreč nevero, ali pa brezvero. — Pravična je torej pritožba, da ljudje filozofijo zlorabijo v prekuc vere. Ljudje namreč, kateri žertvujejo bistroumju v škodo uma, presučejo načela filozofije, ali pa tudi iz pravih načel po zvijači (sofisteriji) naj bolj neslane posledke izvajajo.

Storchenau zaterja, da prava filozofija, ako se prav in pošteno rabi, je ena naj bolj močnih bramb sv. vere, in to neoveržljivo dokazuje njegova verska filozofija.

Od tistega časa, kar je Storchenau na svitlo dal to svoje delo, je pa njemu podobnih že veliko drugih prišlo na svitlo, vravnanih po novejših potrebah in okoliščinah; zato bodi vsim dvomljivcem s Storchenau-om rečeno: Vzemite te zaklade, obračajte si jih v prid, da zarad nevére ne bodete obsojeni. (Kako naj se beró ti in taki dokazi, Storchenau sam dalje pojasnuje, kakor nasleduje:)

„Preč s predsojami, enostranoatmi, strastmi. Berite pazno, hladnokervno in z odkritoserčno resnicoljubnostjo, zvezek za zvezkom. (To naj ne veljá le samo Storchenau-ovi filozofiji, ampak vsakemu enakemu delu, ki skazuje resnico sv. vere.) In potem: ali ni prav nobene filozofije več na tem Božjem svetu, ali pa se bo Vaš osvetljeni, na modrovanje že navajeni um prepričal keršanske resnice, in prepričal se toraj tudi tega, da je dozdej begal le po temnih pustotah uresnice in laži.

Pri takem občutku zaupljivo kratko in malo ne boste pomišljevali spoznane resnice se prijati, jo glasno spoznavati in očitno učiti. Tako bode svet kmalo in blagreno osvetljen, urno osrečen. Doželena doba, pridi, nikar ne mudi!

Kaj pomaga vsa druga olika, ako je človek v veri nevéden, v zmoti? O Vi veliki umetniki, veliki modrijani, veliki naravoznanci, veliki zdravniki, veliki zgodovinarji, veliki starinoslovci, veliki pravniki, veliki politikarji, veliki bojni junaki, veliki državniki: Vaša učenost in olika je res čudovita in častitljiva; ali prizanesite mi, ako jo cenim za nečimurno in prazno, če je versko razsvetljenje ne spremlja. Ne pravim, da bi bila brez vse koristi za Vas, za občinstvo in državo; temuč ker vsa korist, ki le telo, le samo zemljo zadeva, le za sedanjí čas kaj veljá, nima čisto nobene razmére

s tisto koristjo, ki zadeva dušo, nebesa, večnost; — in še veliko več, ker vsa zgoli telesna, posvetna in časna korist pri strašnem in vendar neizogibljivem ločenju duše od telesa gre čisto v nič: potem pa namesto koristi neizrečena in vekovita nesreča za neumerjočo dušo nastopi.

On, kteremu marsikteri celó iz zakletih sovražnikov Njegovega božestva ne odrekujajo slave naj večega učenika na svetu, Jezus Kristus govori: „Kaj pomaga človeku, ako vesoljni svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi?“ (Mat. 16, 26.) Poslušajte to, Vi prebivalci zemlje: nasladnosti, bogastvo, časti, samoderžtva, vse eno z drugim nič ne pomaga, ako se zraven tega duša pogubi! (Konec sledí.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Ljubljanska škofija leta 1798. (Konc.) 7. Kranjska Gora. K dekanatu so se štele: Fužine, Rateče (kjer je pastiroval o. kapucin), Dovje, Jesenice in Korška Bela.

8. Dekanija Cerklje je obsegala razun domače fare s štirimi gospodi še Komendo, Velesovo (kjer je bil o. kapucin za kaplana in še poseben gospod za spovednika Velesovákim nunam), Šenturško Goro, Šentjurij, Olševke in Tujnice.

9. K dekaniji Mengeš so šтели: Šmartno pod Šmarno goro, Zapoge, Holmec, Šentjakob (kjer je bil Capell. Loc. neki avguštinec), Vodica, Šinkov turn, Černuče, Dolako in Šentheleno.

10. Dekanija Kamnik je štelá duhovnije: Rove, Mekine, Nevlje (s kaplanom), Spodnji Tuhinj, Sela, Gorjani Tuhinj, Špitalič, Gojzd, Vranjo Peč in Štranje.

11. Dekanija Dob je obsegala Krašinj, Blagovico, Berdo, Zlato Polje, Češnjice, sv. Osvald, Ihan, Moravce, Verhpolje in Peče.

12. Vaše so obsegale Hotič (Capell. Loc. je bil frančiškan), Šent Lampert, Kolovrat, Čemšenik, Trojane (kjer je bil nek karmelit za vikarija), Zagorje in sv. Planino.

13. Dekanija Šmarija je takrat obsegala: Sostro, Kopónj, Šentjurij, Poljico, Šent-Kocijan pri Turjaku, Turjak (kjer je takrat bil tudi kaplan) in Žalino.

14. K Šmartinu pri Litiji je spadala duhovnija Štanga, Kresnice, Prežganje, Janče.

15. Dekanija Šent-Vid pri Zatičini je obsegala samo Zatičino, Primskovo in Višnjo Goro.

16. K dekaniji Svibno so šтели duhovnije: Dobovec, Šent Jurij, Košico in Radeče.

17. Dekanija Šent-Rupert je obsegala: Šent-Rok pri Šent-Vidu (kjer je bil za lokalista o. frančiškan), Polšnik, Dole, Šent-Janž, Kal (kjer so imeli lastnega duhovnega pastirja), Sv. Trojico, Trebelno (kjer je o. kapucin bil za kaplana), Mokronog in Boštanj.

18. Trebno kot dekanija je obsegalo: Šent-Lovrenc na Temenici, Sv. Križ poleg Turna, Mirno, Doberniče, Sela pri Šumbergu, Ajdovico (lokalist je bil kapucin) in Čadež.

19. Dekanija Raka je obsegala: Studenec, Kostanjevico, Sv. Križ pri Kostanjevici (kaplan o. kapucin), Čatež, Dolino, Leskovec (kjer je bil fajmošter nek pl. Hohenwarth), Cerklje in Sv. Duh (kjer so imeli župnika kapucina).

20. Dekanija Škocijan pri Dobravi je štelá: Šmarjeto pri Klevevžu, Belo Cerkev, Šent-Jernej (kaplan kapucin) in Brusnice.

21. V Novomestu je bilo 8 gg. kanonikov in k tej dekaniji so spadale duhovnije: Mirna Peč, Šmihel,

Stopiče, Podgrad, Prečina, Vavta Vas (kjer so imeli kaplana o. frančiškana), Soteska, Toplice (fajmošter kapucin) Šempeter.

22. K dekaniji Metlika so šteli Semič, Črnomelj, Vinico, Preloko, Podzemelj, Adlešiče, Poljane, Verh, Nemško Loko.

23. Dekanat Kočevje je obsegal Staro Cerkev, Mozelj, Reko, Gotenico, Morovec, Koprivnik, Čermošnjice, Poljanico, Planino, Stari Log, Oailnico, Kostel, Banjo-Loko.

24. Dekanija Ribnica. Semkaj je spadalo: Neustift, Dolenja Vas, Gerčarice, Sodražica, Gora in Loški Potok.

25. K dekanatu Kerka so prištevali: Zagradec, Hinje, Ambrus, Žužemberk in Šent-Mihel pri Žužemberku.

26. Dekanat je bil v Dobropolji, kamor so tudi spadale fare: Šent-Gregor, Struge (kjer je bil vikar o. frančiškan), Lašiče, Rob (tudi frančiškan).

27. Notranjsko je obsegalo le dva dekanata, namreč: Lož, kjer sta fajmoštru bila v pomoč dva kaplana in trije kurati. K dekaniji Lož je tudi spadala Cirknica (trije kaplanje in 2 kurata), Planina, Unec, Grahovo, Bloke in Žilice.

28. Verhnika. Ta dekanat je bil posebno obširen in je obsegal: Logatec, Hotederšico, Godovič (vikar o. frančiškan), Rovte, Šent-Jošt, Polhov Gradec, Črni Verh (kjer je bil za duhovnega pastirja bivši prelat Kartuzijanski Ortner Bruno), Horjul, Bevke, Zaplano (lokalist frančiškan), Podlipo, Preserje (kaplan bivši kapucin), Borovnico, Rakitno, Gornjo Idrijo (kjer je bilo osem gospodov, in sicer dva pri šoli, šest v pastirstvu), Spodnjo Idrijo, Vojsko in Šent-Magdaleno.

Redovnikov ta šematizem našteva v Ljubljani 68. oo. frančiškanov 10, kapucinov 9. V Loki 68. oo. kapucinov 8. V Kamniku 68. oo. frančiškanov 7, in v Novomestu 10. V Kerškem 68. oo. kapucinov 5.

Gg. bogoslovcev so tedaj imeli: v 1. letu 12, v 2. l. 11, v 3. l. le 3 in v 4. l. 5.

Iz pastirskega lista milgsp. Kerškega kneza škofa. (Dalje.) In sedaj premišljujmo to cerkev kot katoliško ali vesoljno, katero je Jezus Kristus vstanovil, da bi zveličala vesoljni svet, vse čase, vse ljudi. Premišljujmo, kaj je ona delala, kaj terpela od svojega pričetka skozi vsa stoletja keršanske dobe.

Sv. Peter je z eno besedo človeka ozdravil, ki je bil hrom že od rojstva. Ko je ljudstvo nad takim čudežem še stermelo, spregovori sveti apostelj ter uči, da se je to zgodilo v Jezusovem imenu, in poslušavce v drugi pridigi opominja, naj se spreobrnejo h keršanski veri. Peter pa in Janez, ki je bil z njim, sta bila od Kristusovih sovražnikov djana v ječo. Iz ječe so nju poklicali pred veliki zbor, ta je njima zažugal, ako bi se podstopila še kedaj (in celó o Jezusovem vstajenji) učiti. Pohlevno in mirno odgovorita: „Sodite, če je prav pred Bogom, v a s bolj slušati, kakor Boga. Ne moreva namreč, da ne bi govorila o tem, kar sva vidila in slišala.“ (Djanj. ap. 4, 19–20.) Ne dolgo od tega so aposteljnóm zopet prepovedali o Jezusu pridigati, oni pa so djali: „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi.“ Sodniki so tedaj aposteljne dali pretepsti, ti pa so veseli šli izpred sodnije, ker so bili vredni, zavoljo Jezusovega imena zasramovanim biti. „In niso nehali v tempeljnu in po hišah vsak dan učiti in Kristususa Jezusa oznanovati“, pripoveduje sv. Lukež v djanji aposteljnov (5, 42). Glejte, Preljubeznjivi! tako se je začela vojskovavna cerkev. Sili se niso s silo zoperstavliali prvi kristjani, druge sile niso poznali, kakor silo pohlevnosti in krotkosti; vendar so bili pripravljeni, rajši vse terpeti, kakor

da bi se izneverili dolžnosti, o Jezusu govoriti in njegovo čast in slavo oznanovati.

Enako so ravnali mučeniki (martorniki) prvih keršanskih stoletij. Nепреstrašeno so svojo sveto vero branili z besedo in stanovitno prenašali vse muke (martre), kar jih je divja sila le izmisliti zamogla. Najrablejšje device so se vojskemale zoper kervizeljne preganjalce; pa le na to vižo, da so rabeljni stermé obupali nad njihovo stanovitnostjo, med tem ko so one sredi terpljenja Bogu hvalo pevale.

Enako se je cerkev preganjala — pa enako tudi branila skozi vsa stoletja; enako se preganja in se brani tudi naše dni, ki so priča neke posebne vojske, ki se je v nekaterih deželah vnela pod zvijačnim geslom, da se mora braniti omika in napredek človeškega rodú zoper cerkev, zoper njene nauke in njene zveste spoznovalce. Nikdar še ni po širokem svetu prenehal in miroval boj zoper brezmadežno nevesto Jezusa Kristusa; pa tudi ona iz bojišča ne odstopi, ampak se brani s tistim orožjem, katero ji je nebeški ženin v roke podal ali tako, kakor jo je Jezus Kristus s svojim izgledom učil. Tù preganjajo katoličane s surovo silo, tam s satansko zvijačo, tù jih zasmehujejo ali jih z obljubami skušajo in vabijo k izdajstvu; zvesti sinovi matere cerkve pa ravnajo in se vojskujejo po nauku svetega aposteljna Pavla, kateri opominja: „Primate za orožje, katero pride od Boga, da se zamorete braniti ob hudem dnevu (na dan skušnjave) in v vseh rečéh popolni (nepremagani) obstati. Stojte tedaj opasani okoli svojih ledij z resnico in oblečeni z oklepom pravice, in obuti na nogah za oznanovanje evangelija mirú (t. j. zmirom pripravljene, nauk sv. evangelija, ki nam daje mir, povsod spoznavati in razširjati). Pred vsem pa vzemite v roko škit vere, s katerim zamorete vse ognjene pušice hudobnega ugasiti. In vzemite čelado zveličanja (t. j. upajte terdno na večno zveličanje) in meč duha, kar je Božja beseda. In z vso molitvijo in prošnjo molite vsak čas v duhu in v tem čujte v vsej stanovitnosti in prošnji za vse, ki so s vami ene in tiste vere.“ (Efež. 6, 13–18). Ali niso to besede polne vojaškega duha, namenjene ne za miroljubno, ampak za bojevavno cerkev?

Zares veljajo opomini sv. aposteljna vojskovavni cerkvi, katera se pa ne pripravlja, da bi koga napadla, ampak le sama sebe branila, katera mirú želi, pa ne tacega, ki ga najdemo na pokopališču, kjer po Kristusovih besedah „mertvi svoje mertve pokopujejo“. (Luk. 9, 60.) Tudi cerkvi se tolikokrat to ponavlja, kar se je pripetilo onemu jagujetu, katero je daleč spodej stalo zraven potoka, vendar mu je volk, ki je stal zgorej blizo vrelca, očital, da mu vodo kali in moti. Ako cerkev davno zagotovljene pravice zagovarja, takrat ji se očita, da se rada prepira. Ako katoličani laži in obrekovanja zoper papeža, zoper starodavne cerkvene navade in zoper redovne družbe (kloštre) prav pogumno in moško zavračajo, takoj se jim oponaša, da so preveč občutljivi in da z njimi se ne dá mirno živeti. Ako se nauki sv. cerkve jedernato razlagajo in se dokaže, kako neopravičeni, lažnjivi in puhli so napadi nevernikov in krivovercev, takoj cerkev natolcujejo, da drugovercev ne terpi. In če cerkev svoj svarični glas povzdigne, kadar vidi, da se Božje zapovedi ali njene postave brezskerbno prelomujejo, in če po zasluženji grešnike kaznuje, zopet jo obdolžijo, da se brez pravice vtikuje v svobodo človeške družbe. Narobe pa, ako mlačni dušni pastirji ne po volji svete cerkve branijo in varujejo in ne odganjajo volkov, ki v Kristusovi ovčnjak se vsilujejo, s tistim orožjem, katero jim cerkev podaja, tako jih bode ta ali uni na videz pohvalil, v resnici in djanji

pa jih zasméhoval v dokaz, da se mu tak gnjil mir pri vsem tem, da je prav priležen, vendar le zaničljiv zdi.

Zato sinovi in hčere vojskovavne cerkve! vojskujte se s orožjem, ki Vam je izročeno, vaigdar le v čast in slavo svoje svete cerkve! Nikogar lahko miseljno ne napadite, pogumno pa sebe in cerkev branite! Ne pripuščajte, da bi greh in poželjivost nad Vami ali po Vaših hišah gospodovala. Ne dovolite, da kdo vpricho Vas Jezusovo ime ali Vašo vero splah brez svarila napada. Ne v besedah, ne v djanji se ne pridružujte tistim, kateri zoper cerkvene pravice dražijo in jih kratijo. In kakor se cerkev sama neprenehoma vojskuje za zaklad svete vere, ki je njej v varstvo izročen, in se vojskovati mora do konca sveta: tako naj si vsak kristijan za se prizadeva, da bode ob koncu svojega življenja z velikim apostelnom Paveljnom reči zamogel: „Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil.“ (II. Tim. 4, 7.) (Dalje na sl.)

Iz Rima 15. svečana. (Sveto leto. Schuselka katoličan. „Il Papato“. Ranjki dr. L. Vončina.) Sv. Oče so razglasili okrožnico, ki napoveduje sveto leto. V tem pisanji omenjajo navado naj višjih pastirjev, ki o svojem povzdignjenju na papeški prestol vernikom odpró zakladnico duhovnih dobrót, ter pravijo, da so odmenili podeliti vérnikom vesoljnega sveta odpustek v podobi jubileja, sv. leta. To pa oziroma na potrebe, ki jih čutijo, da se doseže božja pomoč in da spolnijo svojo dolžnost, kakor tudi da bi se odvernila šibe Božje, ki človeško družbinstvo v toliki hudobiji in spačenosti žugajo neogibno zadeti. V svetem letu se ima klicati usmiljenje Božje nad ljudstvo s molitvami in pokoro.

Okrožnica določuje pogoje za pridobljenje tega odpustka v Rimu in po drugih delih sveta po okolišinah vérnikov. Sveto leto bo menda terpelo od 2. sušca do 1. rožnika.

Poslednjič vernike prav živo spodbuduje, da naj si čas svetega leta obračajo v prid in zveličanje.

—y—

Druga vesela novica, ki je kakor svitla zvezdica posijala izmed sedanjih černih oblakov, je ta, da se je protestant Schuselka na Dunaju vernil v katoliško Cerkev. Priči tega djanja sta bila dvorni svétnik Alfons pl. Klinkowström in Schuselkov sin. Kdor vé, kako hudo je ta mož pred več leti v svoji „Reformi“ pisal zoper papeže, mora spoznati nepremagljivo moč katoliške resnice, katero je Schuselka opazoval in preiskoval mnogo lét. Njegova „Reforma“ je že davno kazala, da Schuselka ni več tisti mož, kakor je bil svoje dni, in poslednjič ga je resnica popolnoma obsijala in pridobila.

Kar se tiče ravno omenjenega življenja papežev, naj tukaj pristavimo, da mogočni zgodovinarji s pilo kritike trebijo prah iz pokvarjene zgodovine in opravičujejo mnoge papeže, ki so bili od zagrizenih sovražnikov katoličanstva po nedolžno počernjeni. Tako dela med drugimi zlasti učeni Mons. Al. Tripepi v svojem „Il Papato“, kateri bodi priporočen zlasti takim, ki so se lažnjivega strupa naserkali iz luteranskih, pa večkrat tudi iz katoliških zgodovinarjev, ki so bili od zvitih sovražnikov zapeljani. („Il Papato“ stane na leto 18 frankov 60 cent. Napis: „Al. Sig. Francesco Biagioli, Roma, via delle Murate 30, ultimo piano“). Poslednji zvezek n. pr. obsega med drugimi tehtnimi spisi zlasti: „I sette papi giudicati nella div. commedia di Dante e la scienza critica nei giorni nostri.“)

Omenjeno bodi, da ranjki dr. Leon Vončina, ne vemo kako poznavši ravni značaj Schuselkov, je že davno napovedoval, da ta mož se bo spreobernal in postane katoličan.

Iz Jeruzalema naznanja P. Ratisbon, da muselmani (turki) so silovito razdraženi zaradi poslednje nesrečne vojske in zavolj obupljivega stanú, v kakoršnem se nahajajo; malenkost, pravi nič je zadosti, da se podkuri njih prenapetost. Prav previdno in ljubeznjivo, pravi, moramo s njimi delati. Kervav prepir iz otročje pričine se je bil vnel pri sv. Ivanu v Hribih med katoličani in muselmani. Rop in morije so se godile. Dalje pravi:

Zidanje pri naši napravi sv. Petra sem bil prisiljen ustaviti; prav škoda je, da v gornjem nadstropji, kar sem pričel, nisem mogel dokončati; manjkalo mi je 25.000 frankov. V prvo moram na to misliti, kako bom več kot 300 ljudi (svojih naprav) pri življenju ohranil.

V Jeruzalemu so nedavno šolaki bratje pričeli svoje šole — z dobrim vspehom, kakor povsod. (Kako pa se z njimi dela na Francoškem, Pruskem?)

Oo. Francišskani tudi zidajo, zvekušjejo svoj klošter „St. Salvator“. V Nazaretu namérjajo vtemeliti karmelitovsk samostan.

Razgled po svetu.

Angleži, ki povsod po svetu stikajo, imajo dve nasebi tudi v deželi Kafrov ob vzhodnjem obrežju južne Afrike, namreč Natale in Brittiish-Kafraria. Kafri so zamurskega plemena, če tudi ne vsi črni. Ime „kafer“ pomeni nevernik, kar so Kafri res, pa vendar malikov nimajo. Izmed štirih narodov so naj pogumniši in številniši Ama-zula ali Zulu-Kafri, in ti so 27. pros. 1879 Angleže strašno zdelali; pobili so ves angleški vojni oddelek — do 500 mož, med njimi 60 častnikov, pa vzeli jim silo orožja in vso zalogo: 102 vozovlaka, 1000 goved, 1000 pušk itd. Se vé, da pomagalo jim ne bo nič, ker Angleži bodo prišli s veliko močjo, se maščevali in najberže podvergli rod „Zula“.

Novi francoski blagri. „Kölner Zeitung“ naznanjuje, kako se godi v Parizu pod Grevy-Gambettovim gospodstvom. Ljudje v najznamenitših oddelkih mesta po noči niso varni. List našteva celo versto ropov in tolovajstev. Poslednje dni je tudi 15 oseb, veči del mladih ljudi in otrok, pa tudi nekaj postarnih, čisto zginilo. „Neue Fr. Presse“ se že boji za „dobro ime“ republike in skuša vse to zaznamnjati za izmišljenja, kakor piše „Vtld.“. Take sadove rodí preganjanje keršanskega nauka, mnihov in splah duhovnov iz šol. Dve tretjini prebivalstva je boje v revšini in spačenosti. Če pa v revšini ni vere, ktera edina človeka tudi v naj večem pomanjkanju hudobije varuje, potlej ni družega pričakovati, kakor to, kar zdaj v Parizu imajo, namreč „revolversko“ dobo, ker zaradi premozihi ropov in napadov sme kdo le oborožen v mraku iti na svoj dom. In kako ne bo pomanjkanje veliko, ker liberalna éra, kakor opazovalci terdijo, je do tega prignala, da počéz se pod solncem vsak dan več milijonov preseli iz posesti ubožniših v žepe bogatinov!

Napoleon III, preganjavec papeža, je strahovan tudi v svoji ženi in svojem sinu. — Pod tem napisom ima „Unità“ 16. t. m. daljši spis, ktereга naj bi si vsi sovražniki papeža in Cerkve zapisali globoko v serca in za ušesa. Glavni vzrok tega, kar sta na Laškem terpela in terpita papež in Cerkev, je Napoleon III prežalostnega spomina, pravi ta časnik. Na prvo je na kongresu v Parizu pod pretvezo italijanskega prašanja spustil rogovileže zoper papeža. Angelo Brofferio (v „Miei tempi“, Torino, 1860) piše, da Kavur je na kongresu v Parizu tako malo mislil delati se zavetnika Italije, kakor ve-

černice peti s patrijarhom carigradskim. Napoleon mu je prvi našepetal svoje osnove o Italiji in ga nahujskal, da je razglasil „zloglasni Memorandum“ zoper papeževo dežele Legacijone; ta „Memorandum“ je bil ves delo Napoleonove. Pozneje ril je zoper Toskano, pospeševal rebelijon zoper Romanje, in leto pozneje, mesca vel. serpana 1860, je hujskal Cialdini-a in Farini-a, da naj doveršita napad na Marke in Umbrijo ter potareta papeževo vojsko; poslednjič je l. 1864 pripravljaj ulom Pi-jevih vrát. Gotovo je, ko bi Napoleon III ne bil francoski cesar, pravi ta členek, bi papež danes ne bil jetnik v Vatikanu.

Tako je počenjal zoper poglavarja vesoljnega keršanstva ta malopridni človek s „černo dušo“, ki je v mladosti — sam v pregnanji — vžival papeževo gostoljubje. Iši na svetu gerdega, kar ti drago, tako ostudnega ne najdeš, kakor je nehvaležen človek! Zato se je pa tudi Napoleonu grenko utepalo in utepa se njegovi družini, ker Božja pravica je take hudobije vselej ojestro šibala že na tem svetu.

Noben človek bi ne bil pričakoval, da temu mogočnemu Napoleonu, ki se je celi svet pred njim tresel, se bo deset lét pozneje njegova cesarska krona v blato zavalila, — in 9. pros. 1873 je umrl v pregnanstvu, pa za kako grozno boleznijo! In zapustil je tužno vdovo in nesrečnega sina.

Ta dva sta po Napoleonovi smerti iskala zopet dobiti na Francoskem tisto premoženje, ki sta rekla, da gre k osebnemu posestvu Napoleona III. Sodnija pa je 12. t. m. zaverгла naj več del tirjatev cesarice Evgenije in njenega sina. Nasproti se je 4. kim. 1870 našlo, da v gibljivem posestvu zadevnih reči je veliko stvari manjkalo in cesarica se je skazala voljna za pogrešane reči 706.000 lir plačati. O ravno tem času je republika zahtevala od cesarice, da mora poverniti od enega mesca plačo, ki jo je bil cesar naprej potegnil, ker je bil precej potem odstavljen. Te poslednje zahteve od strani republike sicer civilna sodnija še ni dovolila; žalostno pa je po vsaki ceni za cesarico, ki je pred malo leti mogočno v Parizu, gospodovala, da je prišla v take okolišine, in tistim, ki preganjajo papeža in Cerkev, dajejo te dogodbe marsikaj premišljevat.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala.

Št. 1. Žena naznanuje priserčno hvaležnost Bogu in N. lj. Gospej, da je Bog na Marijine prošnje rešil moža iz naj hujših dušnih in telesnih nevarnost potem, ko je bil v molitev priporočen.

Št. 2. Z devetdnevnic in drugimi opravili, tudi na priporočilo v priprošnje Pija IX sem dosegla v hudi boleznii zdravje, kakor tudi večkrat drugih dobrót. Češena bodi Naša ljuba Gospá presv. Serca Jezusovega!
Marija Gl.

Prošnje.

Zakonska žena se lepo priporočuje vsim bratom in sestram bratovšine Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, da bi zadobila ljubo zdravje, če je Božja volja. Naj bo prav serčno priporočeno zavolj velike družine in še majhnih otrok. Zahvala se naznani, ako bo ulišana. — Žena goreče priporoča moža, ki je zeló pijančevanju in kletvinji vdan, v bratovsko molitev, da bi mu Marija spreobrnjenje sprosil. — Neka bolna oseba prosí bratovskih priprošenj, da bi ozdravela. — Žena priporoča svojega moža bratovski molitvi, da bi po Naši

ljubi Gospej mu pridobila spreobrnjenje. — Oseba kletvinji hudo vdana je priporočena pobožni molitvi bratovski za spreobrnjenje; tudi zahvala se razglasi, ako bomo uslišani. — Že tri leta boleham za nogami. Poskusil sem že skorej vse zemeljske pomočke. Zaupanje imam še v mogočno priprošnje Naše ljube Gospé presv. Serca. Ako se mi zdravje poverne, se hočem v „Danici“ očitno zahvaliti. — Neki brezveren mož, ki pohujšuje otroke in druge, je serčno priporočen v bratovsko molitev za spreobrnjenje. — Enako več krivih prisegavcev, da bi se spreobrnili in krivico popravili. — Dalje zanikaren mož za spreobrnjenje. — Starši priporočajo bolno hčerko; ako je volja Božja, da bi ozdravela, hočejo po „Danici“ zahvalo razglasiti. Strašno terpi po vsih udih, da je groza.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec svečan 1879.

I. Glavni nameni: Razsvitljenje in spreobrnjenje najhujših nasprotnikov sv. Cerkve na Slovenskem.

II. Posebni nameni:

23. svečana. Nedelja Kvinkvagezima. Evang.: Slepac poleg pota (Luk. 18). Sv. Peter Damijan, škof v Ostiji, kardinal in doktor, † 1072. V spravo za žaljenja, ki se godé Bogú v poslednjih postnih dnevih, je bila okoli l. 1534 po kapucinu Jožefu Padovanskem pričeta 40urna pobožnost pred izpostavljenim sv. R. Telesom. Priporoč.: Odvernjenje puatnih razuzdanost in pregréh. Ubogi in stradajoči, kterih naj bi se spomnili premožni namesto zapravljanja. Duše v vicah.

24. Sv. Matija evang., postavljen namesto Iškarijota izdajavca, je oznanoval sv. vero v Etijopiji in je zanjo svojo kri prelil. Priporoč.: Cerkev v Afriki. Dar treznosti. Bolni in terpeči. Obvarovanje pred pijanštvom in pretepi.

25. Sv. Valburga, hči angleškega kralja sv. Richarda, umerla l. 776. Priporoč.: Spreobrnjenje Anglije in zlasti kraljeve rodovine. Več nearečnih družin. Mnogi z dušnim terpljenjem.

26. Pepelnica, začetek 40danskega posta. Sv. Nestor, Pergenški škof v Pamfiliji, križan v 3. stoletju. Priporoč.: Spreobrnjenje Azije. Dar posta in zatajevanja. Duše v vicah.

27. Sv. Leander, brat sv. Izidora, škof v Sivili, umerl l. 601. Priporoč.: Cerkev na Španjskem in po naselbah. Veliki grešniki, zlasti nespokorni. Mladina za dar bogoljubnosti.

28. Ternjeva krona N. G. J. Kr. Sv. Roman opat v Lionu na Francoskem. Priporoč.: Cerkev na Francoskem. Zmérnost v postnem času. Mali otročiči.

Listek za raznoterosti.

Na vošilo, ki so ga gospé Uršularice ljubljanske 17. t. m. poslale sv. Očetu za preslavno obletnico, so precej drugi dan dobile odgovor, v kterem sv. Oče za hvalo naznanjajo in blagoslavlajo gospé redovnice s gg. dubovni in gojenkami vred. — Bog ohrani sv. Očeta Leona XIII še mnoge premožne leta!

Tombole katoliške družbe preteklo nedeljo se je vdeležilo toliko občinstva, da so bili vsi prostori gosto napolnjeni. Za vvod je preč. g. častni kanonik in semeniški vodja s prav čverstim in podučljivim govorom razveselil pričujoče. Pojasnoval je zlasti, kako naj bi se katoliška družba poživljala, da bi svoj namen, kakor

je v njenih pravih zasnamnjan, obilniše dosegala. Tombola je dala 42 gold. 7 sl. čistega dohodka, ki se bo obernal sa uboge bosniške kristjane. Bog poverni sto in stokrat dobrotnikom njih dobroserčnost!

Dobitki, ki jih je dosdaj dobilo vodstvo loterije sa hiralnico in ubožnico, so na ogled razstavljeni v hiralnici sv. Jožefa. Vstopnina je 5 sold. v prid naprave, ali pa se kupi ena srečka.

Ljubljanska družba za bolne in obnemogle tergovce ima v svojem 22. poročilu obris življenja Ferd. Jož. Šmida, ustanovnika tega društva (roj. 1791, † 1878); priserčni odgovor č. g. Jan. Porenta v hiralnični kapeli o 40letnici tega društva, pošteve, in zapisnik častnih in djanskih udov. Družba premore sedaj čez 37 tisuč gl. sa bolnike in pokojnine.

Za cerkvenika se priporoča v mežnjakih opravilih dobro izurjen 48letni vdovec, zanesljiv mož čednega obnašanja. Kdor bi ga potreboval in želi bolj natanko o njem pozvediti, naj se oglasi pri čast. gosp. župniku Bl. Šokliču v Škofji loki.

Monsignor Janez Kumar, župnik pri sv. Ignaciji v Gorici, se je odpovedal svoji službi in stopil v Rimu v meniški red Trapistov.

Triško-Koparski škof v letošnjem postnem pastirskem listu govore soper oskrnjevanje zapovedanih praznikov. Tvarina je silo tehtna; drugi pot več.

V Gradcu je 15. t. m. umerl spoštovani naš rojak gosp. dr. Henrik Martinak, svetnik c. kr. štirsko-koroško-kranjske viši sodnije. Bil je sin ranjcega spoštovanega gimnazijalnega profesorja L. Martinaka v Ljubljani. Umerl je, kakor pravi mertvaški list, po dolgi bridki bolezni, previden s ss. zakramenti. Za njim žaluje njegova blaga soproga Karolina, hči r. sodnijskega načelnika Joša; dve sestri; dva sina: Karol, c. kr. pravniški učenec in c. kr. poročnik v rezervi, in Edvard, modroslovec in c. kr. poročnik v rezervi, — pa hčeri Marija in Ana, ter veliko družih sorodnikov. Bog mu daj večni mir.

Iz Rima se naznanja, da so že te dni prihajali zastopniki časnikarstva s vesoljnega sveta, ki bodo jutri, 22. t. m., sprejeti od sv. Očeta.

Spreobrnjenje protestanskega pastorja. Gosp. Jak. Mantagu Mason, pastor v Silg Willonghby-u, je bil 3. t. m. sprejet v katoliško Cerkev. Odpovedal se je službi po 18.000 frankov na leto, da je to dosegel... Stremajer in drugi naj se iz tega učé, koliko je vredna katoliška Cerkev, da bodo bolj spoštovali njene naprave.

Poslednje novice. Namesto obetanih novih ministrov smo dobili dobro znanega Stremajerja, ko pervosednika in veči del poprešnjih, in zraven še ostane naučni minister. Samo Auersperg in Unger sta odstopila. Na novo pristopil je Taaffe sa znotranjstvo. — Kaže, da se francoska republika hoče v jutrovo prašanje mešati, ker se v greško-turško reč nekaj vtika. — Zastran kuge se zdaj le tolažljive reči naznanujejo; Bog nas obvari telesne kuge, dušno pa od nas odženi! — Bizmark hoče dati zapreti dva državna poslanca v Berlinu, Fritzsche-ta in socijalista Hasselmann-a; zbornica pa blezo ne bode dovolila in to bo čuden spor. — Albanski škof v Škadrju je pisal prijazno pismo črnogorskemu knezu Nikolu in mu je priporočil v varstvo in brambo katoličane, ki so s novimi okrajnami spod Turka prišli pod Černo goro. Knez je nadškofu odgovoril v posebno priljudnem pisanju in ga je zagotovil, da katoličani bodo v vsem čisto enaki njegovim greško-nesedinjenim podložnikom, da bodo vživali vse postavine dobrote in pravice v državi. Bog daj.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Janez Ev. Einsiedler je za faro sv. Magdalene v Dramljih prezentiran. — Č. g. Fr. Klavžer, župnik v št.-ilu pod Turjakom, bo začasno tudi faro sv. Vida oskerboval — Razpisane ste fare: Sv. Vid pri Slov. Gradcu in sv. Ožbald pri Dravi do 19. sušca; sv. Lambert v Skomrih in sv. Jernej v Radvanji do 1. mal. travna t. l.

Dobrotni darovi.

Za spominek † župnika Aleša Jerala: Č. g. Jan. Potočnik Brezovski 6 gl.

Za pogorelce v Nadanjeselu: Z Radeč pri Zidanem mostu: Zbirka faranov 2 gl. 50 kr. — Č. g. A. Pavlič 2 gl. — Č. g. J. Sušnik 1 gl.

Za poškodvane s povodnijo na Notranjskem: Iz Radeč pri Žid. mostu: Zbirka faranov 2 gl. 50 kr. Č. g. fajm. A. Pavlič 2 gl. Č. g. J. Sušnik 1 gl.

Za katoličanstvo in katoličane v Bosni: Čisti dohodek tombole poslednjo nedeljo 41 gl. 7 sl. — Neimenovan 1 gl. (izročil v kat. družbi).

Za sv. Očeta: K. L. 1 svezni tol. v sr. s prošnjo sv. blagal. za-se in za svoje. — Gnja. Terezija 3 gl. srebra za obletnico, s prošnjo sv. blagoslova. — Neim. gospá 5 gl. s prošnjo sv. blagoslova za vso rodovino in za srečno zadnjo uro. — Dve osebi 1 gl. za obletnico s vošilom, da bi še dolgo živeli, zmagali sovražnike sv. Cerkve, — in prosite sv. blagoslova. — M. Mavrič po g. Rozmanu 2 gl. s prošnjo sv. blagoslova. — Gospa M. J. 5 gl. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro. — Č. g. Jak. Dolenc 1 tol. sr. za 2 gl. st. den. sv. Očetu za vezilo. — G. Jan. Podmerčan 3 gl. — Neimenovana 1 gl. sr.

Za afrikanski misijon: Č. g. Jak. Marolt 3 gl. — Č. g. Igo. Šalehar 5 gl. — Z Dobovca po g. fajm. 2 gl. — Po p. n. kan. P. Urhu 1 gl. — G. Jan. Podmerčan 2 gl.

Za misijon v Adrijanopolu: Neimen. 5 gl.

Za ameriški misijon: Č. g. Jak. Marolt 1 gl.

Za škofa Daniela Kombonia in misijone v srednji Afriki: Č. g. A. Čibašek 2 gl. sr. st. den.

Za Leopoldovo bratovščino: Neimenovana 1 gl.

Za Božji grob v Jeruzalemu: Bl. Karolovšek po oporoki 1 gl.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Č. gosp. A. Čibašek 2 gl. sr.

Za sv. Detinstvo: Neimenovana roka 6 gl. — Č. g. Fr. Jarc 4 gl. — Iz Suše po č. g. Ant. Pintarji 4 gl. 50 kr.

Za kristjane na Turškem: J. S. 50 kr.

Za stolno cerkev sv. Jožefa v Bukareštu: Neka gospa 5 gl.

Za stradajoče v Kini in družih jut. deželah: Po g. Jak. Dolencu 2 gl. 50 kr. — Iz Šturije neimen. 7 gl. Neimenovana roka 6 gl. — Neimenov. 1 gl. — Dve osebi 1 gl. — Č. g. A. Čibašek 2 gl. sr. st. den.

Pogovori s gg. dopisovalci.

G. Jos. Budivoj na Ters.: Naročnina je došla, vse izročeno odpravništvu; vsak čas morate prejeti, ako še niste. — G. bogsl. Než. v Zagr.: Jako drago, da Vam je usluženo; listi čedu se doposlati. — Nasprotna si tečaja „z Gorenjskega“: Prišel je iz vsacega taborja junak: Sollen die Geister auf einander plätzen? — Več spisov prihodnjič.